

HELSETILSYNET

I AUST-AGDER

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011

Dep 0030

Helse- og omsorgsdepartementet	
Ref. nr.:	Dok. nr.:
200503488	23
Sak nr.:	Behandlingsdato:
511-2	08.11.05
For:	Saksbeh.:
HRA	ASD

Deres ref./ Your ref
/ 23.08.2005

Vår ref./ Our ref
Sak nr. 2005/3710 / LSA
Ark. nr. 731.0

Dato / Date
04.11.2005

HØRINGSUTTALELSE: KRAV OM POLITIATTEST FOR HELSEPERSONELL OG SOSIALPERSONELL

Det vises til brev datert 23.08.05. Fylkesmannen og Helsetilsynet i Aust-Agder avgir felles høringsuttalelse på Helsetilsynets brevark, da våre synspunkter er sammenfallende.

Alvoret i slike saker begrunner at samfunnet tar i bruk sterke virkemidler for å hindre overgrep. I realiteten snakker vi om yrkesforbud for de involverte.

Barn og utviklingshemmede har et særlig behov for behov for trygghet og tillit. Vi ser at behovet for krav om politiattest er klart til stede, bla er risikoen til stede for at støttekontakter i sosialtjenesten kan utnytte den store etterspørselen etter støttekontakter og den noe "løse" tilknytningen mellom oppdragsgiver og støttekontakten. Og hvert år ser vi dessverre at det på landsbasis avsløres nye saker der helse- og sosialpersonell er involvert i seksuelle overgrep.

Formålet bak kravet om politiattest skal beskytte den "svake part" fra å bli utnyttet, og vi stiller oss bak ønsket å iverksette tiltak som kan minske risikoen for at overgrep skjer. Ikke minst av de samme grunner som anført kommentarene til forslaget: det er uheldig at noen områder har regler om politiattest mens andre viktige områder mangler slike regler. Dersom regelverket ikke er konsekvent på alle områder, kan det føre til at potensielle overgripere søker mot de stillinger der de kan komme i kontakt med barn og utviklingshemmede uten å bli presentert for kravet om politiattest.

For å understreke at kravet om politiattest ikke må bli en sovepute, vil vi komme med noen kommentarer.

Det skal fremgå av politiattesten om vedkommende er "siktet, tiltalt eller idømt forelegg", noe vi finner å kunne støtte. Anmerkninger i strafferegisteret på enkelte registrerte overgripere er ikke noe effektivt vern mot de overgripere som ikke har anmerkninger i strafferegisteret.

Det er grunn til å tro at strafferegisteret har til dels store "mørketall". Dvs. at mye tyder på at det er få overgripere som straffes i forhold til det hva man antar er omfanget av slike saker, og som aldri blir avslørt.

Kravet til strafferettslig skyld er som kjent meget strengt, i motsetning til den vurdering som legges til grunn ved vurdering om en person er egnet til å arbeide i stilling, enten det gjelder helse- og sosialarbeidere eller andre. Og vi antar at det skal relativt mye til før man sikter en person for slike alvorlige forhold.

En ting er hvor lang tid strafferegisteret kan gå tilbake i tid, og slik vi forstår det begrenses dette av strafferegisterloven med tilhørende forskrifter. Erfaringsmessig vet man at overgrepssproblematikk ofte viser seg å gjenta seg – også over lang tid. Selv om man kan gå inntil både fem og ti år tilbake i strafferegisteret, kan det i enkelte tilfeller kan medvirke til å "skjule" overgrep begått i fortiden. Når forholdet er slettet fra strafferegisteret, vil vedkommende på tross av tidligere forhold ikke få anmerkninger når det har gått tilstrekkelig lang tid.

Av den grunn vil vi henlede oppmerksomheten på virksomhetens ansvar for systemkontroll ved ansettelser, og at egenhet alltid må vurderes *uavhengig* av at en person kan vise attest på at vedkommende ikke har anmerkninger i strafferegisteret.

Fokus på systemperspektivet bør kunne følges opp av Sosial- og helsedirektoratet i veiledning og informasjonsarbeid. Enhver virksomhet som skal drive forvarlige helse- og sosialtjenester bør ha gode ansettelsesrutiner. Dette vil etter vår mening, sammen med regler om politiattest, styrke rettssikkerheten for barn og utviklingshemmede når behovet for helse- og sosiale tjenester oppstår.

Med hilsen

Anne-Sofie D. Syvertsen
fylkeslege

Lasse Svenstrup Andersen
rådgiver

Saksbehandler: 37017638

Kopi: Statens helsetilsyn, Postboks 8128, 0032 Oslo
Landets fylkesmenn (e-post)